

HANDALAH AT THE Seder

פסח

פרק עשרים ושתיים

הלכות

שכב

שכא

הלכות

קדש

קובץ

יג. אף דבשאר מוצאי שבת נוהגין להסתכל בצפרני ידי כשמכרך בורא מאורי האש, בהבדלה זו אין נוהגין כן, אך עכ"פ יש להסתכל בנר כשמכרכין בורא מאורי האש".

יד. אם חתם ביקנה"ז 'המכדיל בין קודש לחול' במקום 'המכדיל בין קודש לקודש', אף אם אמר 'בין קדושת שבת לקדושת יו"ט הברדלת וכו'', צריך לחזור ולהכדיל ולחתום 'המכדיל בין קודש לקודש'".

שערי הלכות

נגעו וכו' אין חשש בהפרדתם, עכ"ד. וכו"ז הורה הגרשו"א (הליכ"ש פ"ט הע' קנה) והגר"א הכהן מארכימיער שליט"א כתב שכן הורו הגר"ש אלישיב שליט"א (הובא בספר יו"ט שני כוללמח) ואמת ליעקב (סי' תקיד הע' תעו), וע' אלף המגן על מט"א (סי' תר סק"ג) בשם יסוד ושורש העבודה, ע"כ.

י" שר"ע סי' רצח (פ"ג א) "נוהגים להסתכל בכפות הידים ובצפרנים. הגה: ויש לראות בצפרני יד ימין ולאחור הכוס ביד שמאל ויש לכפוף האצבעות לתוך היד שאז רואה בצפרנים עם הכפות בבת אחת ולא יראה פני האצבעות שבפנים" ע"כ. ואמר מו"ר שליט"א שאין נוהגין להסתכל בצפרניים בברכת הנר שביקנה"ז ואינו יודע הטעם, דלכאור יש להסתכל בצפרניים גם בברכת הנר שביקנה"ז וצ"ע, ועכ"פ יש להסתכל בהנר כשמכרכין בורא מאורי האש, עכ"ד. וכבר העירו ע"ז הגר"א קמנצקי וצ"ל (אמת ליעקב סי' תקיד הע' תעו) והגרשו"א (הליכ"ש פ"ט הע' קנה).

ושוב אמר מו"ר שליט"א דנרא' דהטעם שאין נוהגין להסתכל בצפרניים ביקנה"ז הוא משום דכתבו האחרונים (ע' פמ"ג סי' רצח א"א סק"ה) דמה שרואים בצפרניים הוא כי אדם הראשון קודם החטא היה לברשו כולו ציפורן, וכשחטא נפשט ונשארו רק הצפרניים (ועי"ש שכתב דמשום הכי סכנה לאשה לעבור על צפרניים משום שהיא גרמה לוח), נמצא דמה שמסתכלין בצפרניים מוכיר חטא דאדה"ר והוא מידי דאית ב"י צער, ומידי דמצער אין נכון לעשות כיד"ט, שלכן נוהגין שלא להסתכל בצפרניים ביקנה"ז, עכ"ד.

י" בסוד סי' תעג "ואם חל במוצאי שבת אומר יקנה"ז וכו' ונוסח הברדלה וכו' ברך אתה ה' המכדיל בין קודש לקודש" ע"כ, והמקור בחולין כו: ע"ש. והנה בשו"ע סי' נט (פ"ג ב) "אם טעה ואמר אשר ברברו מעריב ערבים ונוכר מיד ואמר יוצר אור וגם סיים יוצר המאורות יצא, אבל אם אמר ברברו מעריב ערבים ולא אמר יוצר אור, או לא סיים יוצר המאורות לא יצא", ובס"ז (סק"א) ובהגר"א (שם ד"ה סי"ב) מבואר דעכ"פ צריך שהחתימה היא כרין ואם שינה בחתימה לא יצא, ששינה ממטבע שטבעו חכמים. וא"כ ה"ה בנידור"ד כיון ששינה בחתימת הברכה לא יצא, וכן הורה הקה"י (ארחות רבינו ח"ב, יו"ט טע"י מא) ובשו"ת שבת הלוי (ת"ח סי' קיח).

הנתי לפני מו"ר שליט"א דלפ"ז לכאור צריך לחזור ולכרך גם ברכת בורא פרי הגפן, כי ברכת ההבדלה שבידך אחר ברכת פרי הגפן הי' הפסק בין בפה"ג לטעימה, ובשלמא בין קידוש

יב. מדינא מותר להדליק נרות לצורך ברכת מאורי האש, אמנם נוהגין להשתמש בנרות שהדליקו לכבוד יו"ט".

שערי הלכות

וכיו"ט א"צ סימן ברכה, שהיו"ט הוא ברכה בעצם, עכ"ד. וכן הורה הגרשו"א (הליכות שלמה פ"ט הע' קנו).

" בשו"ע סי' תקיד טע"ה ה' נר של בטלה דהיינו שאין צריך לו אסור להדליקו, אבל של ביהכ"נ לא חשיב של בטלה ומותר להדליקו אפי' ביו"ט שני אחר מנחה ואין בזה משום מכין לחול שהרי בהדלקתו יש מצוה לאתו שעה" ע"כ. ובמ"ש המחבר דנר של ביהכ"נ לא חשיב של בטלה, הנה הרשב"א (ש"ת ח"ג סי' רעו) אוסר דאינו אלא לכבוד וזה לא התירה תורה, אבל הרא"ש (ביצה פ"ב סי' כב) והטור התירו, וזהו דעת המחבר.

ולענין הדלקת נר בשביל נר הבדלה אמר מו"ר שליט"א דמדינא לא מקרי נר של בטלה אפי' אם מדליק בשביל ההידור דאבוקה דסו"ס ה"ה לצורך המצוה וגם עשוי להאיר, אמנם כבר נוהגין להשתמש בנרות שהודלקו לכבוד יו"ט, עכ"ד. ויש להוכיח דנר של הבדלה לא מקרי של בטלה, הנה בגמ' (ברכות ג.) ובשו"ע (סי' רצח טע"י יא) מפורש דנר ביהכ"נ אין מכרכין עליו כיון שאינו אלא לכבוד בעלמא, ונר הבדלה צריך להיות להאיר. ומעתה, אם נר של ביהכ"נ לא מקרי נר של בטלה, ודאי דנר של הבדלה לא מקרי של בטלה, דחשיבא טפי להאיר מנר ביהכ"נ, ואפי' להדליק בשביל הידור דאבוקה (ע' שר"ע סי' רצח טע"י ב) כיון דמאיר טפי ודאי דלא מקרי נר של בטלה. וע' ביה"ל (סי' תקיד טע"ה ד"ה ונר) שהתיר אפי' בנר יארציי"ט בשעת הדחק דהוי כעין נר של מצוה שהוא לכבוד אבותיו, ונר של בטלה לא מיקרי כי אם כשהוא שלא לצורך כלל אלא שאינם רוצים לעמוד בלא נר אפי' בשעה שישנים וכמ"ש המאיר, וע"ע כערה"ש (סי' תקיד טע"י ט) שנתקשה טובא מהו זה נר של בטלה, דאטו ישתגע וידליק לבטלה לגמרי, ואם בשביל איזה דבר כמו עישון הטאבא"ק הרי ודאי מותר, ואם בשביל אינו יהודי פשיטא דאסור, וא"כ למה זה הוא מדליק. ואי נר של הבדלה מקרי של בטלה א"כ משכח"ל בפשיטות שמדליק לצורך נר של הבדלה, וע"כ דבכה"ג לא מקרי לבטלה. ויש לצרף עוד, דהנה המג"א (סק"ב) כתב שאין העולם נוהרין בנר של בטלה ויש להם על מה שיסמוכו, כי הרמב"ם (פ"א מהל' יו"ט ה"ה) מתיר לגמרי הבערה ביו"ט ע"ש, וע' ביה"ל (שם). ושורר (ששי"כ מילאים פס"ב הע' לא) שהגרשו"א כתב דמסתברא דשרי להדליק ביו"ט אפי' ההידור דאבוקה, דמקרי עכ"פ לצורך. והגר"א הכהן מארכימיער שליט"א כתב דבספר יו"ט שני כהלכתו (פ"א הע' סח) כתב בשם הגרשו"א וצ"ל שאסור להדליק לצורך נר הבדלה, וע"ע בספר הלכה של פסח (שערי יא פ"א הע' עג) ע"כ.

ואמר מו"ר שליט"א שיש לזהר מאד שלא לחבר ב' הנרות יחד כשמכרך בורא מאורי האש, כי ע"י החיבור ממיס קצת מהשעה וגם נוטף שעה מנר לנר ובאותו עת כהה הנר מעט והו"ל כיבוד דאסור ביו"ט (ע' שר"ע סי' תקיד טע"י ב), ולכן יעמידום קרובים זה לזה בלבד ולא מחוברים, ואע"ג דמצות נר הבדלה באבוקה, מ"מ כיון דיש לחוש לתקלה עדיף שלא לחברם, ומ"מ אם